ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. แพทย์หญิงอัจฉรา พวงสมบัติ	แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลสมุทรปราการ
2. รองศาสตราจารย์ พรศรี ศรีอัษฎาพร	อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุนี พงศ์จตุรวิทย์	อาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ภาคผนวก ข

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา

จดหมายขอความร่วมมือในการหาคุณภาพเครื่องมือ

จดหมายขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

---

1. **ชื่อวิทยานิพนธ์**

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย) ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ) EFFECTS OF FAMILY PARTICIPATION PROGRAM ON MATERNAL ABILITY TO CARE FOR CHILDREN WITH ASTHMA

2. **ชื่อนิสิต (นาย,นาง,นางสาว):** นางสาวศิริวรรณ หุ่นท่าไม้

หลักสูตร พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต **สาขาวิชา** การพยาบาลเด็ก

☑ ภาคปกติ ☐ ภาคพิเศษ

รหัสประจำตัว 50912184 **คณะ/วิทยาลัย** พยาบาลศาสตร์

3. **หน่วยงานที่สังกัด:** .....

4. **ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย:**

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณารายละเอียดวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในประเด็นที่เกี่ยวกับ

1) การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างการวิจัย
2) วิธีการอย่างเหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3) การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิต หรือไม่มีชีวิต

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มีมติเห็นชอบ ดังนี้

(✓) รับรองโครงการวิจัย

( ) ไม่รับรอง

5. **วันที่ที่ให้การรับรอง:** 1 **เดือน** มกราคม **พ.ศ.** 2552

ลงนาม .....

(ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ พันธุวัฒนา)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

ลงนาม .....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

รองอธิการบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ที่ ศธ 0528.04/ 112

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

16 มกราคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบางพลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

ด้วยนางสาวศิริวรรณ หุ่นท่าไม้ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาของเด็กวัยก่อนเรียนที่มีบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืด ในระหว่างวันที่ 22 มกราคม 2552 ถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2552

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชนีภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์ 038-102892
โทรสาร 038-745790
ผู้วิจัยโทร 086-3761146

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ที่ ศธ 0528.04/ 111

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

16 มกราคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

ด้วยนางสาวศิริวรรณ หุ่นท่าไม้ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาของเด็กป่วยวัยก่อนเรียนที่มีบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืด ในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2552 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชนีภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์ 038-102836
โทรสาร 038-745790
ผู้วิจัยโทร 086-3761146

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ภาคผนวก ค

การพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมวิจัย

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ตัวอย่างใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด

วันให้คำยินยอม วันที่.....เดือน...พ.ศ. .....

ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียดและมีความเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ และข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อข้าพเจ้า

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้น จนข้าพเจ้าพอใจ ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าจะถูกเก็บเป็นความลับและจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้ทำวิจัย

(นางสาวศิริวรรณ หุ่นท่าไม้)

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

คำชี้แจงการเข้าร่วมโครงการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด"

1. คำชี้แจงเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการวิจัย

การมีส่วนร่วมของครอบครัวส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ดูแลและผู้ป่วยได้ แต่ยังมีการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลเด็กป่วยโรคหอบหืดที่บ้านน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในขณะที่เด็กเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาถึงผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรโรคหอบหืด เพื่อมุ่งเน้นไปส่งเสริมความความสามารถของมารดาในการดูแลบุตร โรคหอบหืด ผลการวิจัยที่ได้จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนการพยาบาล เพื่อช่วยเหลือครอบครัวพัฒนาความสามารถของมารดาในการดูแลบุตร โรคหอบหืดได้เหมาะสม

2. คำชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการ

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและวัดความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด โดยใช้โปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันการเจ็บป่วยของเด็ก การมีส่วนร่วมดูแลในระยะที่มีอาการเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมในการแสวงหาการดูแลรักษาพยาบาล การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้น การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ต้องการพึ่งพา และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพครอบครัว โดยมีการจัดกิจกรรมที่โรงพยาบาล 2 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง จัดกิจกรรมที่บ้าน 3 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง และโทรศัพท์ติดตาม 1 ครั้ง ใช้เวลา 10 นาที ซึ่งโปรแกรมนี้ใช้เวลาทั้งหมด 5 สัปดาห์

3. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ

3.1 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลวิธีและจัดให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กที่เหมาะสมกับเด็กวัยก่อนเรียนที่เป็นโรคหอบหืด

3.2 เพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ

4. คำชี้แจงเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นและสิทธิของผู้ร่วมโครงการ

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของแต่ละบุคคลไว้เป็นความลับ และจะเปิดเผยเฉพาะสรุปผลรวมของการวิจัย ข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างสามารถบอกเลิกหรือปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการ หรือยุติการทดสอบเมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีโทษหรือสูญเสียประโยชน์แต่อย่างใด ทั้งนี้

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

การเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นความเต็มใจและสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีผลกระทบอื่นใดๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อ น.ส. ศิริวรรณ หุ่นท่าไม้ หมายเลขโทรศัพท์ 086-3761146 ซึ่งยินดีตอบคำถาม และอธิบายข้อข้องใจหรือข้อสงสัยให้แก่ท่านตลอดเวลา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัว

คู่มือการดูแลเด็กวัย 1-6 ปีที่ป่วยด้วยโรคหอบหืด

แบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

แผนการให้โปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัว

สัปดาห์ที่ 1 (ครั้งที่ 1)

สถานที่ ที่โรงพยาบาล

กลุ่มเป้าหมาย มารดาและ/หรือครอบครัวเด็กป่วยด้วยโรคหอบหืด

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยและครอบครัว
2. เพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการวิจัย
3. เพื่อชี้แจงหน้าที่ของผู้วิจัยและครอบครัว

สัปดาห์ที่ 1 (ครั้งที่ 2)

สถานที่ ที่บ้าน

กลุ่มเป้าหมาย มารดาและครอบครัวเด็กป่วยด้วยโรคหอบหืด

ระยะเวลา 1-2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและไว้วางใจ
2. เพื่อประเมินโครงสร้างของครอบครัว
3. เพื่อประเมินปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมของครอบครัว
4. เพื่อแนะแนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วมของครอบครัว (เบื้องต้น)
5. เพื่อสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด (Pre-test)

สัปดาห์ที่ 2

สถานที่ ที่บ้าน

กลุ่มเป้าหมาย มารดาและ ครอบครัวเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืด

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทบทวนบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัว
2. เพื่อให้ครอบครัวได้ระบายความรู้สึก ความวิตกกังวลและตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการดูแลเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืด
3. เพื่อค้นหาความต้องการและปัญหา (เพิ่มเติม)
4. เพื่อแนะแนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วมของครอบครัวให้ครบทั้ง 6 ด้าน

สัปดาห์ที่ 3

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

วิธีการ โทรศัพท์ติดตามมารดาและครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย มารดาและครอบครัวเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืด (เป็นบุคคลเดียวกับที่พบในสัปดาห์ที่ 1)

ระยะเวลา 15-30 นาที

วัตถุประสงค์
1. เพื่อติดตามและทบทวนบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัว ทั้ง 6 ด้าน ตามที่ครอบครัวได้วางแผนหาแนวทางปฏิบัติไว้
2. เพื่อให้กำลังใจและสนับสนุนให้ครอบครัวคงไว้ซึ่งความสามารถหรือใช้วิธีแก้ปัญหาต่อไป

สัปดาห์ที่ 4

สถานที่ ที่บ้านหรือที่โรงพยาบาล(แล้วแต่แพทย์นัดหรือไม่)

กลุ่มเป้าหมาย มารดาและครอบครัวเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืด (เป็นบุคคลเดียวกับที่พบในสัปดาห์ที่ 1)

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์
1. เพื่อติดตามและประเมินการปฏิบัติตามบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัว ทั้ง 6 ด้าน ตามที่ครอบครัวได้วางแผนหาแนวทางปฏิบัติ
2. เพื่อให้กำลังใจและสนับสนุนให้ครอบครัวคงไว้ซึ่งความสามารถหรือใช้วิธีแก้ปัญหาต่อไป
3. เพื่อติดตามปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของครอบครัว

สัปดาห์ที่ 5

สถานที่ ที่บ้านหรือที่โรงพยาบาล (แล้วแต่แพทย์นัดหรือไม่)

กลุ่มเป้าหมาย มารดาเด็กป่วยด้วยโรคหอบหืด (เป็นบุคคลเดียวกับที่พบในสัปดาห์ที่ 1)

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์
1. เพื่อสรุปและทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัว
2. เพื่อประเมินความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด (Post-test)

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

โปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัว

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
สัปดาห์ที่ 1 (ที่โรงพยาบาล) ครั้งที่ 1	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยและมารดาและ/หรือครอบครัว	1. ผู้วิจัยพบมารดาและ/ หรือครอบครัว แสดงการทักทายโดยการยกมือไหว้และกล่าวคำว่า “สวัสดีค่ะคุณ.....” กล่าวด้วยสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงท่าทีเป็นมิตรและจริงใจ 2. กล่าวคำแนะนำตนเอง “ดิฉันชื่อศิริวรรณ หุ่นท่าไม้ เป็นนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก มหาวิทยาลัยบูรพา” “วันนี้คุณ.....เป็นอย่างไรบ้างคะ” “วันนี้ดิฉันมาเพื่อขออนุญาตเชิญเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด ซึ่งดิฉันขอชี้แจงรายละเอียดการเข้าร่วมโครงการวิจัยนะคะ”	20 นาที หรือตามสถานการณ์
	2. อธิบายและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการวิจัย	1. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์การวิจัยว่า “การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางช่วยเหลือครอบครัว เพื่อส่งเสริมความสามารถของมารดาในการดูแลบุตร โรคหอบหืด” 2. ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยว่า “ในขั้นตอนของการวิจัย ต้องมีการพบกันระหว่างผู้วิจัยและครอบครัวทั้งหมด 5 ครั้ง คือ ครั้งนี้เป็นครั้งแรกคือเป็นสัปดาห์ที่ 1ที่แผนกผู้ป่วยนอก คลินิกโรคภูมิแพ้ โรงพยาบาลสมุทรปราการ และครั้งต่อ ๆ ไปที่บ้านหรือที่โรงพยาบาลแล้วแต่แพทย์นัดและจะมีการพูดคุยซักถามเป็นระยะ ๆ หลังจากนั้นในสัปดาห์ที่ 5 พบกันครั้งที่ 5เป็นครั้งสุดท้าย”	

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
	3. อธิบายสิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	1. ผู้วิจัยอธิบายสิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยว่า “การวิจัยครั้งนี้ตระหนักถึงการเคารพในความเป็นบุคคลของมารดาและครอบครัว โดยมารดาและครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นความลับและจะใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและเสนอในภาพรวม มารดาและครอบครัวมีสิทธิที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย หรือถอนตัวจากการวิจัยภายหลัง ไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตามผลการปฏิเสธจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ป่วย มารดา และครอบครัวในการให้การพยาบาลแต่อย่างใดทั้งสิ้น”	
	4. ชี้แจงหน้าที่ของผู้วิจัยและครอบครัว	1. ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและครอบครัวว่า “ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษา ผู้สอน ผู้ประสานงาน ผู้แนะนำแหล่งประโยชน์และเป็นผู้สนับสนุนให้ครอบครัวพัฒนาความสามารถในการส่งเสริมความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด” “ครอบครัวทำหน้าที่เป็นผู้ค้นหาปัญหา ตัดสินใจและลงมือปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา” “ครอบครัวและผู้วิจัยร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ รวมทั้งมีการสร้างเป้าหมายและหาแนวทางในการมีส่วนร่วมของครอบครัว”	
สัปดาห์ที่ 1 (ที่บ้าน) ครั้งที่ 2	1. เพื่อประเมินโครงสร้างของครอบครัว	1. ผู้วิจัยพูดคุยซักถามประเมินเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัว เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานของแต่ละครอบครัว ประกอบด้วย - ผังเครือญาติ - สัมพันธภาพภายในและภายนอกครอบครัวกับสิ่งแวดล้อม	1 ชั่วโมง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
		2. ผู้วิจัยกระตุ้นให้ครอบครัวตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัวในการพัฒนาความสามารถเพื่อไปส่งเสริมความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด โดยใช้แนวคำถามว่า "คุณคิดว่าใครในครอบครัวที่สำคัญที่สุดในการช่วยเหลือ และส่งเสริมให้มารดาดูแลบุตรโรคหอบหืด" (พร้อมให้ดู Genogram) 3. ผู้วิจัยให้มารดาทำแบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด (Pre-test)	
	3. เพื่อประเมินปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมของครอบครัว	1. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ครอบครัวได้บอกเล่าประสบการณ์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเหลือมารดาในการดูแลบุตรที่เจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืดตามที่เคยทราบหรือที่เคยปฏิบัติรวมทั้งปัญหาในการปฏิบัติ โดยใช้แนวคำถามว่า "เท่าที่ผ่านมาคุณเคยทราบหรือเคยปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือมารดาเกี่ยวกับการดูแลบุตรที่ป่วยด้วยโรคหอบหืดอย่างไร" 2. ผู้วิจัยและครอบครัวร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ สร้างเป้าหมายและหาแนวทางในการมีส่วนร่วมของครอบครัว โดยใช้แนวคำถามว่า "คุณคิดว่าการที่มีเด็กโรคหอบหืดอยู่ในครอบครัว ใครในครอบครัวจะได้รับผลกระทบมากที่สุด"	

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
	4. เพื่อแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของครอบครัว	1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้ครอบครัว คิด แสดงความรู้สึกแตกต่างจากที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยใช้คำถามเจาะลึกเพื่อให้ครอบครัวกล่าวถึงสิ่งอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังโดยใช้แนวคำถามว่า "นอกจากสิ่งที่เล่ามา คุณยังได้ทำอะไรอีกบ้างคะ" 2. เมื่อครอบครัวตอบคำถามผู้วิจัย เช่น ดูแลช่วยเหลือในเรื่องการจัดอาหารที่มีประโยชน์ให้เด็กรับประทาน ผู้วิจัยได้ให้กำลังใจ กล่าวชมเชยและให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า "การดูแลช่วยเหลือในเรื่องการจัดอาหารที่มีประโยชน์ให้เด็กรับประทานเป็นการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยของเด็กอย่างหนึ่ง" "นอกจากการดูแลช่วยเหลือในการจัดหาอาหารที่มีประโยชน์ให้เด็กรับประทานแล้ว คุณคิดว่าคุณสามารถทำอะไรได้อีกบ้างคะ 3. ถ้าครอบครัวยังเล่าถึงการมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กไม่ครบทั้ง 6 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันการเจ็บป่วยของเด็ก การมีส่วนร่วมดูแลในระยะที่มีอาการเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมในการแสวงหาการดูแลรักษาพยาบาลการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้น การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ต้องการพึ่งพา และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพครอบครัว ผู้วิจัยใช้คำถามเจาะลึกลงไปแต่ละด้านทีละข้อคำถามเพื่อกระตุ้นให้ครอบครัวกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของครอบครัวให้ครบทุกด้าน	

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
		โดยใช้แนวคำถามว่า “(การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันการเจ็บป่วยของเด็ก การมีส่วนร่วมดูแลในระยะที่มีอาการเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมในการแสวงหาการดูแลรักษาพยาบาล การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้น การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ต้องการพึ่งพา และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพครอบครัว) คุณคิดว่าคุณสามารถทำอะไรได้อีกบ้างคะ” ทีละข้อคำถามจนครบทุกด้าน 4. ถ้าครอบครัวยังไม่สามารถเล่าถึงการมีส่วนร่วมของครอบครัวในแต่ละด้านได้ ผู้วิจัยยกตัวอย่างการมีส่วนร่วมของครอบครัวทีละด้านดังนี้ “**การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันความเจ็บป่วย**ของเด็กที่ป่วยเป็นโรคหอบหืด อาจทำได้โดยการให้ได้รับน้ำที่สะอาด นม น้ำผลไม้ ให้เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ในขณะที่อากาศเย็นหรือมีการติดเชื้อทางเดินหายใจ ควรดื่มน้ำอุ่น ๆ เพื่อให้เสมหะไม่เหนียว และขับออกได้ง่าย นอกจากนี้ควรได้รับประทานอาหารครบ 3 มื้อ และควรได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ ตามหลักโภชนาการ ดูแลให้เด็กอยู่ในที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์และเพียงพอ มีการเปิดประตู หน้าต่าง เพื่อให้ลมและแสงแดดส่องผ่านเข้ามาในบ้าน ให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก ดูแลให้เด็กได้ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย มีการส่งเสริมให้เด็กได้มีกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสม การป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตราย	

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
		ต่าง ๆ” “**การมีส่วนร่วมในในระยะที่มีอาการเกิดขึ้น** ก็มีความสำคัญมากในการดูแลมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืด เช่น การสังเกตลักษณะอาการที่ผิดปกติและลักษณะอาการขาดออกซิเจน เช่น หอบเหนื่อย หายใจเร็ว เพื่อจะช่วยเหลืออย่างทันท่วงที สังเกตและประเมินอาการของเด็กที่น่าจะนำไปสู่อาการหอบได้ เช่น ไอมาก จามน้ำตาไหล หายใจเร็วและแรง หน้าอกบุ๋ม นับอัตราการหายใจในเด็กที่อายุ 1-5 ปี ได้ 40 ครั้งขึ้นไป และในเด็กอายุ 6 ปีได้ตั้งแต่ 30 ครั้งขึ้นไป โดยเริ่มต้นต้องรักษาสภาพจิตใจและควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ให้ตกใจกลัว รีบให้ยารักษาโรคหอบหืดหรือยาขยายหลอดลมทันที” “**การมีส่วนร่วมในการแสวงหาการดูแลรักษาพยาบาล**ก็มีความสำคัญมากในการดูแลมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืด เช่นเมื่อเด็กมีอาการหอบมากสามารถตัดสินใจว่าเด็กควรจะได้รับการรักษาที่ใด เช่นบ้าน คลินิก หรือโรงพยาบาล” “**การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้น** ก็มีความสำคัญมากในการดูแลมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืด เช่นเมื่อเด็กมีอาการนำไปสู่อาการหอบหรือเริ่มมีอาการหอบ ครอบครัวมีการดูแลเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง รีบให้ยารักษาโรคหอบหืด หรือยาขยายหลอดลมทันที เมื่อสังเกตว่าเริ่มมีอาการหอบ หายใจเสียงดังหวีด ๆ ทุก 20 นาที ติดต่อกัน 3 ครั้ง หลังจากนั้นควรจัดให้เด็ก	

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
		นอนในท่าที่สบาย ศีรษะสูง หรืออุ้มพาดบ่า หรือนอนฟุบ ให้เด็กดื่มน้ำอุ่น เครื่องดื่มอุ่น ๆ น้ำผลไม้หรือน้ำหวานจำนวนมากเพื่อให้เสมหะเหนียวข้นขับออกได้ง่าย เช็ดตัวด้วยน้ำอุ่น เปลี่ยนผ้าให้แห้งสะอาด นุ่ม สบายตัว แล้วประเมินอาการของเด็ก ถ้าอาการปกติให้พ่นยาต่อทุก 4-6 ชั่วโมง ต่อเนื่องกัน 1-2 วัน ถ้าอาการยังไม่ปกติหรือมีอาการกลับมาอีกภายใน 3 ชั่วโมง ให้พ่นยาซ้ำได้ทุก 2 ชั่วโมง แล้วงพาเด็กมาพบแพทย์ภายในวันนั้น ถ้าอาการไม่ดีขึ้นเลย ให้พ่นยาซ้ำทันที แล้วรีบพาเด็กมาพบแพทย์โดยเร็ว ห้ามไม่ให้เด็กรับประทานยาลดน้ำมูกในขณะที่เด็กมีอาการหอบ เพราะจะทำให้เสมหะเหนียวข้น ขับออกได้ยาก" "**การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ต้องการพึ่งพา** ก็มีความสำคัญมากในการดูแลมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืด เช่นการให้คำชี้แนะมารดาเมื่อดูแลบุตรไม่ถูกต้องเพื่อให้มารดาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยไม่กล่าวตำหนิ และกระตุ้นให้มารดารับรู้และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างถูกต้องเหมาะสม่ำเสมอ ตักเตือนให้ปฏิบัติตามแผนการรักษาและนำบุตรไปตรวจตามนัด รวมทั้งแหล่งให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลบุตรให้แก่มารดา เช่น สถานที่รักษา แหล่งข้อมูลความรู้เป็นต้น" "**การมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพครอบครัว** ก็มีความสำคัญมากในการดูแลมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืด เช่นสนับสนุนเด็กหรือ	

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
		ฟื้นฟูเด็กที่มีอาการรุนแรง ให้หายจากความเจ็บป่วยโดยเร็ว" 5. ผู้วิจัยให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมของครอบครัว โดยใช้คู่มือการดูแลเด็กวัย 1-6 ปีที่ป่วยด้วยโรคหอบหืด เป็นสื่อเพื่อให้ความรู้ครอบครัว เรื่องโรคหอบหืด การรักษา รวมทั้งการปฏิบัติการดูแลบุตรและแนะนำครอบครัวให้นำความรู้ที่ได้รับไปให้คำชี้แนะมารดาเมื่อดูแลบุตรไม่ถูกต้อง 6. ผู้วิจัยเปิดสื่อวิดีโอเรื่องโรคหอบหืดและการพ่นยาให้ครอบครัวดูและแจกให้ครอบครัวเก็บไว้ 7. ผู้วิจัยกระตุ้นให้ครอบครัวรับรู้ว่าครอบครัวมีความสามารถที่จะแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวตามที่วางแผนไว้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและกระตุ้นให้ทำต่อเนื่องทุกวัน "สิ่งที่คุณได้ทำมาแล้วและสิ่งที่คุณคิดว่ากำลังจะทำเป็นสิ่งที่ดีที่คุณสามารถทำได้คุณควรทำต่อไป และสิ่งที่คุณทำนี้ก็ยังสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องทุกวัน" 8. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ครอบครัวซักถาม หลังจากนั้นกล่าวขอบคุณครอบครัวที่ให้ความร่วมมือและนัดพบกันในสัปดาห์ที่ 2 ซึ่งห่างจากครั้งนี้เป็นเวลา 1สัปดาห์	
สัปดาห์ที่ 2 (ที่บ้าน)	เพื่อทบทวนบทบาทการส่วนร่วมของครอบครัวและให้สุขศึกษาเพิ่มเติม	1. ผู้วิจัยทบทวนบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวทั้ง 6 ด้านตามที่ครอบครัวได้วางแผนหาแนวทางปฏิบัติ "จากการที่ผู้วิจัยและครอบครัวได้พูดคุยกันมาเราได้แนวทางในการมีส่วนร่วมของ	1 ชั่วโมง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
		ครอบครัว ทั้ง6 ด้านดังนี้" การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันการเจ็บป่วยของเด็ก การมีส่วนร่วมดูแลในระยะที่มีอาการเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมในการแสวงหาการดูแลรักษาพยาบาลการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้น การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ต้องการพึ่งพา และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพครอบครัว 2. ผู้วิจัยสอบถามครอบครัวถึงการแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวโดยใช้แนวคำถามว่า "คุณแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัว(การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันการเจ็บป่วยของเด็ก การมีส่วนร่วมดูแลในระยะที่มีอาการเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมในการแสวงหาการดูแลรักษาพยาบาล การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้น การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ต้องการพึ่งพา และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพครอบครัว)" อย่างไร 3. กรณีที่ครอบครัวสามารถแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวได้ดี ผู้วิจัยเสริมแรงบวกให้กับครอบครัวโดยกล่าวชมเชย และกระตุ้นให้ครอบครัวรับรู้ว่า ครอบครัวมีความสามารถที่กระทำได้ว่า "สิ่งที่คุณได้ทำมาแล้วและสิ่งที่คุณคิดว่ากำลังจะทำเป็นสิ่งที่ดีที่คุณสามารถทำได้คุณควรทำต่อไป และสิ่งที่คุณทำนี้ก็ยังสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องทุกวัน" 4. กรณีที่ครอบครัวเกิดปัญหาในการแสดง	

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
		บทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัว แต่ไม่สามารถตัดสินใจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาได้ ผู้วิจัยมีส่วนร่วมกับครอบครัวในการให้ข้อมูลเพิ่มเติม วิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางในการแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวในปัญหานั้น ๆ โดยใช้แนวคำถามว่า “ในสิ่งที่คุณไม่ได้ทำเช่น.....อะไรเป็นเหตุให้ในสัปดาห์ที่ผ่านมาคุณไม่ได้ทำ” 5. ผู้วิจัยทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวด้านต่าง ๆ ทั้ง6 ด้านร่วมกับครอบครัวอีกครั้ง 6. ผู้วิจัยกระตุ้นให้ครอบครัวได้แสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อมารดาอย่างต่อเนื่องต่อไปทุกวัน 7. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ครอบครัวซักถาม หลังจากนั้นกล่าวขอบคุณครอบครัวที่ให้ความร่วมมือและนัดพบกันในสัปดาห์ที่ 4 ซึ่งห่างจากครั้งนี้เป็นเวลา 2 สัปดาห์	
สัปดาห์ที่ 3 (โทรศัพท์ติดตามเยี่ยมในวันอังคารและวันเสาร์)	1. เพื่อทบทวนบทบาทการส่วนร่วมของครอบครัว	1. ผู้วิจัยสอบถามครอบครัวถึงการแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวโดยใช้แนวคำถามว่า “คุณแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัว (การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันการเจ็บป่วยของเด็ก การมีส่วนร่วมดูแลในระยะที่มีอาการเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมในการแสวงหาการดูแลรักษาพยาบาล การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้น การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ต้องการพึ่งพา และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพครอบครัว)” อย่างไร	30 นาที หรือแล้วแต่สถานการณ์

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
	2. เพื่อให้กำลังใจและสนับสนุนให้ครอบครัวคงไว้ซึ่งความสามารถหรือใช้วิธีการแก้ปัญหาต่อไป	2. กรณีที่ครอบครัวสามารถแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวได้ดี ผู้วิจัยเสริมแรงบวกให้กับครอบครัวโดยกล่าวชมเชย และกระตุ้นให้ครอบครัวรับรู้ว่าครอบครัวมีความสามารถที่กระทำได้ว่า "สิ่งที่คุณได้ทำมาแล้วและสิ่งที่คุณคิดว่ากำลังจะทำเป็นสิ่งที่ดีที่คุณสามารถทำได้คุณควรทำต่อไป และสิ่งที่คุณทำนี้ก็ยังสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องทุกวัน" 3. กรณีที่ครอบครัวเกิดปัญหาในการแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัว แต่ไม่สามารถตัดสินใจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาได้ ผู้วิจัยมีส่วนร่วมกับครอบครัวในการให้ข้อมูลเพิ่มเติม วิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางในการแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวในปัญหานั้น ๆ โดยใช้แนวคำถามว่า "ในสิ่งที่คุณไม่ได้ทำเช่น.....อะไรเป็นเหตุให้ในสัปดาห์ที่ผ่านมาคุณไม่ได้ทำ" 4. ผู้วิจัยทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวด้านต่างๆ ทั้ง6 ด้านร่วมกับครอบครัวอีกครั้ง 5. ผู้วิจัยกระตุ้นให้ครอบครัวได้แสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อมารดาอย่างต่อเนื่องต่อไปทุกวัน 6. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ครอบครัวซักถาม หลังจากนั้นกล่าวขอบคุณครอบครัวที่ให้ความร่วมมือและนัดพบกันในสัปดาห์ที่ 4 ซึ่งห่างจากครั้งนี้เป็นเวลา 1สัปดาห์	

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สัปดาห์ที่	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา
สัปดาห์ที่ 4 (ที่บ้าน)	เพื่อทบทวนบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัว	1. ผู้วิจัยทบทวนบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวทั้ง 6 ด้านตามที่ครอบครัวได้วางแผนหาแนวทางปฏิบัติ 2. กรณีที่ครอบครัวสามารถแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวได้ดี ผู้วิจัยเสริมแรงบวกให้กับครอบครัวโดยกล่าวชมเชย และกระตุ้นให้ครอบครัวรับรู้ว่าครอบครัวมีความสามารถที่กระทำได้ว่า “สิ่งที่คุณได้ทำมาแล้วและสิ่งที่คุณคิดว่ากำลังจะทำเป็นสิ่งที่ดีที่คุณสามารถทำได้คุณควรทำต่อไป และสิ่งที่คุณทำนี้ก็ยังสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องทุกวัน” 3. ผู้วิจัยกระตุ้นให้ครอบครัวได้แสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อมารดาอย่างต่อเนื่องต่อไปทุกวัน 4. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ครอบครัวซักถาม หลังจากนั้นกล่าวขอบคุณครอบครัวที่ให้ความร่วมมือและนัดพบกันในสัปดาห์ที่ 5 ซึ่งห่างจากครั้งนี้เป็นเวลา 1 สัปดาห์	30 นาที
สัปดาห์ที่ 5 (ที่บ้านหรือที่โรงพยาบาลแล้วแต่แพทย์นัดหรือไม่)	เพื่อประเมินความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด	1. ผู้วิจัยขอประเมินผลโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวโดยการให้มารดาของเด็กป่วยโรคหอบหืดทำแบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลเด็กโรคหอบหืด 2. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณครอบครัวและมารดาที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา	45 นาที

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

คู่มือการดูแลเด็กวัย 1-6 ปี
ที่เจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืดโดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของครอบครัว

โดย....ศิริวรรณ หุ่นท่าไม้

นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

คำนำ

โรคหอบหืดเป็นโรคเรื้อรังที่พบบ่อยในวัยเด็ก โดยเฉพาะในเด็กวัย 1-6 ปี ซึ่งบั่นทอนต่อสุขภาพอนามัย และพัฒนาการของเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และการดำรงชีวิตในสังคมของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้อง ก็จะสามารถควบคุมโรคไม่ให้มีอาการรุนแรง หรือไม่มีอาการของหอบได้ ครอบครัวเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดูแล ซึ่งในการดูแลเด็กที่ถูกต้องนั้นครอบครัวต้องมีความรู้เกี่ยวกับโรคหอบหืดและการดูแลเด็ก คู่มือการดูแลบุตรวัย 1-6 ปี ที่เจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืด เป็นเอกสารที่ผู้จัดทำได้รวบรวมเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ครอบครัวได้ทราบถึง ข้อมูลที่เกี่ยวกับโรคหอบหืด ตลอดจนแนวทางการดูแลเด็กโรคหอบหืด ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้ จะทำให้ครอบครัวมีความรู้ และสามารถลงมือปฏิบัติให้การดูแลเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืดในครอบครัวได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี
นางสาวศิริวรรณ หุ่นท่าไม้
มกราคม 2552

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญ

หน้า

โรคหอบหืดคืออะไร 4
โรคหอบหืดเกิดจากอะไร 5
อาการของโรคหอบหืด 6
หลักในการรักษาโรคหอบหืด 7
เมื่อเด็กเป็นโรคหอบหืดครอบครัวจะปฏิบัติอย่างไร 15

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

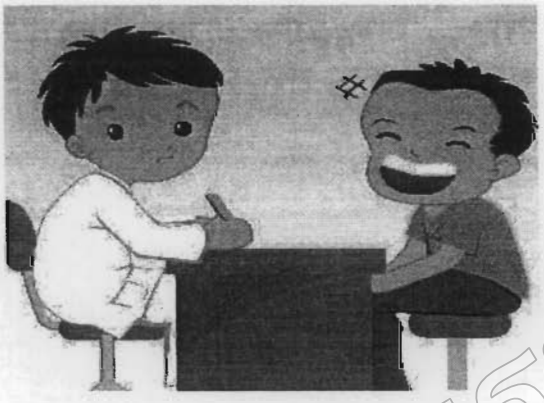

โรคหอบหืดคืออะไร

โรคหอบหืด เป็นโรคที่เกิดขึ้นเนื่องจากหลอดลมของผู้ป่วยตอบสนองต่อสิ่งที่มากระตุ้นมากกว่าภาวะปกติ ทำให้หลอดลมของผู้ป่วยหดเกร็งมีและมีอาการบวมเนื่องจากการอักเสบ รวมทั้งจะมีการสร้างเสมหะมากขึ้นกว่าปกติ ทำให้ผู้ป่วยมีอาการที่เรามักเรียกกันว่า “อาการจับหืด” คือมีอาการหอบ แน่นหน้าอก หายใจลำบาก หายใจถี่ หาใจขัด ๆ มีเสียงดังวิ๊ด ๆ การหอบอาจเกิดขึ้นเป็น ๆ หาย ๆ และเรื้อรัง อาการที่เกิดมักเกิดในตอนกลางคืน หรือเมื่อมีการสัมผัสกับสิ่งที่แพ้หรือสารระคายเคือง

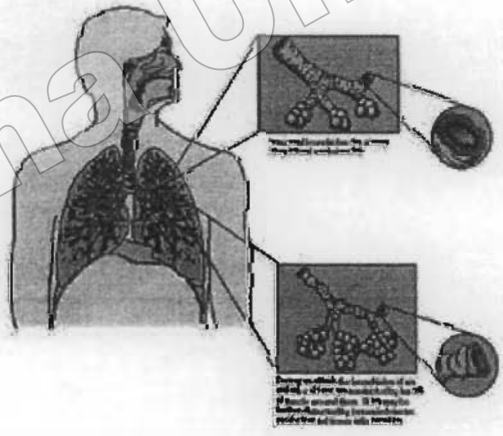

ในเด็กขนาดของหลอดลมจะมีขนาดเล็กกว่าในผู้ใหญ่ เมื่อมีการหดเกร็งและเกิดอาการบวมจะทำให้มีอาการ ของระบบหายใจได้มากกว่าในผู้ใหญ่ ดังนั้น เด็กที่มีอาการจับหืด จึงควรได้รับการดูแลต่อเนื่องอย่างเหมาะสมและใกล้ชิด

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

โรคหอบหืดเกิดจากอะไร

1. พันธุกรรม โรคหอบหืดไม่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมโดยตรงเสมอไป แต่ในผู้ป่วยที่มีอาการหืดจับร่วมกับมีประวัติโรคภูมิแพ้หรือหอบหืดในครอบครัว ก็มีโอกาสที่ผู้ป่วยจะเป็นโรคนี้

2. สิ่งกระตุ้นต่าง ๆ อาจเกิดจากสารก่อภูมิแพ้ เช่น ฝุ่นบ้าน ตัวไรฝุ่น ละอองซาก แมลงสาบ เกสรดอกไม้ ละอองเชื้อรา ขนหรือสะเก็ดรังแคผิวหนังสัตว์เลี้ยง อาหารบางชนิด ควันบุหรี่ ควันพิษจากสิ่งแวดล้อม หรือการเป็นหวัด

3. การออกกำลังกายอย่างหักโหม

4. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์

5. การเปลี่ยนแปลงด้านอากาศ เช่น เวลาใกล้ฝนตก อากาศเย็นจัดและแห้งแล้ง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

อาการของโรคหอบหืด

เด็กโรคหอบหืดจะแสดงอาการให้เห็นคือ

1. ไอ โดยระยะแรก ๆ จะไอแห้ง
2. ไอเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลางคืน และ เช้ามืด
3. ขณะหายใจออกจะได้ยินเสียงวี๊ด
4. หายใจลำบากออกแรงมากไม่ได้
5. แน่นหน้าอกผู้ป่วยจะต้องลุกนั่ง และเอนกายไปข้างหน้า
6. น้ำมูกและเสมหะมาก
7. หงุดหงิด กระสับกระส่าย

เด็กมีอาการนำต่างกันไปในแต่ละคน การรู้จักอาการน่าจะช่วยให้ท่านช่วยจัดการดูแลในระยะแรก ๆ โดยปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เช่น รับประทานยาขยายหลอดลม หรือพ่นยา ตามคำแนะนำของแพทย์ก็สามารถควบคุมอาการหอบไม่ให้รุนแรงต่อไปได้

หลักในการรักษาโรคหอบหืด

1. การหลีกเลี่ยงสิ่งที่แพ้ และสิ่งกระตุ้นให้เกิดอาการหอบ

2. การรักษาด้วยยา ยารักษาโรคหอบหืดแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ ยาขยายหลอดลมจะบรรเทาอาการเวลาหอบ ใช้เฉพาะเวลาที่มีอาการเท่านั้น และยารักษาโรค

3. การรักษาทางอิมมูนวิทยาโดยการฉีดสารที่ผู้ป่วยแพ้เข้าไปในร่างกายผู้ป่วย โดยใช้ปริมาณน้อย ๆ แล้วเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เพื่อให้ร่างกายสร้างภูมิต้านทานต่อสารนั้น ๆ การรักษาด้วยวิธีนี้ใช้ระยะเวลานาน ขึ้นกับการตอบสนองของผู้ป่วยจะฉีดจนกว่าผู้ป่วยไม่มีอาการอย่างน้อย 1 ปี จึงหยุดการรักษาได้ ส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 3-5 ปี

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

4. การรักษาโดยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยโดยการให้ความรู้แก่ทั้งผู้ป่วย บิดามารดาผู้ปกครองให้เข้าใจถึงพยาธิสภาพของโรค การช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยเวลาที่เกิดอาการหอบ วิธีการป้องกัน วิธีการให้ยาที่ถูกต้อง ทั้งยาสูด ยาพ่น ยากินขนาดต่าง ๆ รวมทั้งการบริหารปอดอย่างถูกวิธี การไอ และการหายใจที่ถูกต้อง

5. การรักษาด้านจิตใจ ความผิดปกติทางจิตใจ อารมณ์ เป็นสิ่งกระตุ้นให้เด็กเกิดอาการหอบได้

แนวทางการให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการใช้ยาพ่นในเด็กโรคหอบหืด

1. การใช้ยาพ่นผ่านทางกระบอกกรวยพ่นยา

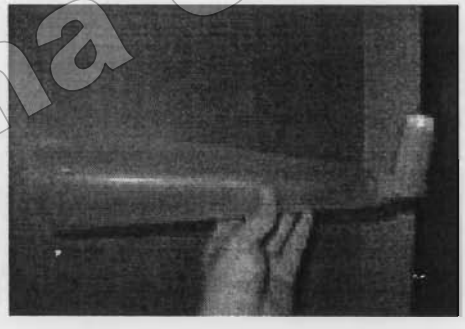

มีวิธีการใช้ดังนี้

1. เปิดฝาครอบกระบอกยา
2. เขย่าขวดยา 4-5 ครั้ง
3. ต่อหลอดยาเข้ากับกระบอกโดยตั้งหลอดยาขึ้น
4. นำกระบอกพ่นยาครอบปากและจมูกเด็กและให้เด็กอ้าปากพร้อมกับเงยหน้าขึ้นเล็กน้อย
5. กดหลอดยาพ่น 1 ครั้ง ฝอยละอองยาจะกระจายอยู่ในตัวกระบอกภายใน
6. ให้เด็กสูดหายใจเข้า-ออกทางปาก ช้า ๆ ลึก ๆ เป็นเวลา 10 วินาที หรือนับหนึ่งถึงสิบในใจ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

7. ทำซ้ำอีกตามจำนวนที่แพทย์สั่ง ควรห่างจากครั้งแรกประมาณ 1 นาที

8. หลังจากใช้เสร็จควรทำความสะอาดกระบอกสูดยาโดยการล้างน้ำสบู่ หรือน้ำยาล้างจานตามด้วยน้ำสะอาด แล้วผึ่งให้แห้งสนิท

2. วิธีการใช้ยาพ่นจากหลอดยา

1. เปิดฝาครอบออก

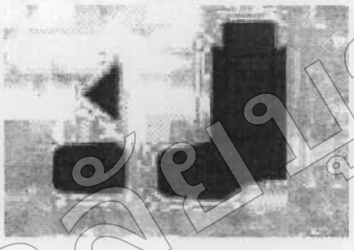

2. เขย่าขวดยาให้ยาเข้ากันดีทุกครั้งก่อนใช้

3. หายใจเข้าธรรมดา

4. หายใจออกธรรมดา

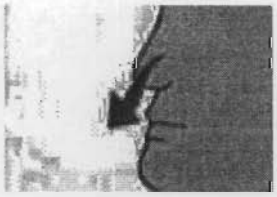

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

5. ถือขวดยาไว้ตามลักษณะที่แสดงในรูป อมปากหลอดยาระหว่างริมฝีปากไว้ให้แน่น ในลักษณะนี้ลูกศรและก้นขวดยาจะตั้งขึ้นหายใจเข้าลึก ๆ ในณะเดียวกันกดก้นขวดยาลงจนสุด 1 ครั้ง

6. กลั้นหายใจประมาณ 5 วินาที

7. แล้วดึงปลอกอมออกจากปาก และหายใจออกช้า ๆ ตามวิธีดังกล่าวนับเป็นการพ่นสูดยา 1 ครั้ง

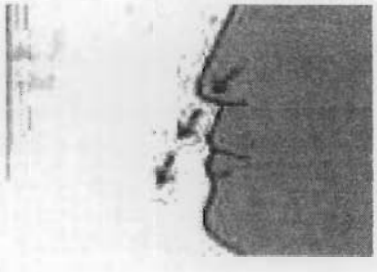

7. เมื่อใช้เสร็จแล้ว สวมฝาปิดไว้ดังเดิม

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

เมื่อเด็กเป็นโรคหอบหืดครอบครัวจะมีวิธีการปฏิบัติกิจกรรมอย่างไร

❖ การดูแลที่จำเป็นโดยทั่วไป

1. ดูแลให้เด็กรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5หมู่ (อาหาร 5 หมู่ ประกอบด้วย นม ไข่ ข้าว ไขมัน ผักและผลไม้) เพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโตแต่ควรสังเกตและหลีกเลี่ยงอาหารที่ทำให้เกิดอาการแพ้ (มีผื่นขึ้น แน่นหน้าอก หายใจไม่สะดวก)

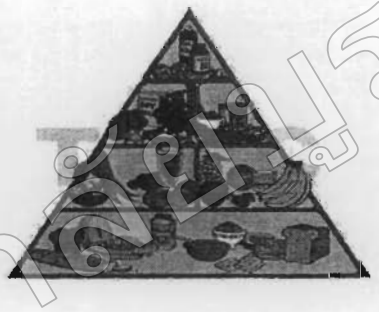

2. เด็กจึงควรได้รับน้ำที่สะอาด นม น้ำผลไม้ รวมกันประมาณวันละ 5-6 แก้วหรือ 1200-1500 ซีซี ในขณะที่อากาศเย็น หรือมีการติดเชื้อทางเดินหายใจ ควรดื่มน้ำอุ่น ๆ เพื่อให้เสมหะไม่เหนียว

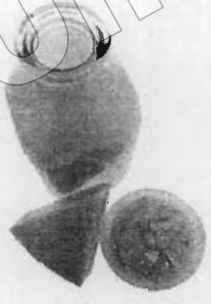

3. ให้เด็กได้ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย โดยมีการเล่นหรือออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอทุกวันหรือ 2-3 ครั้ง/ สัปดาห์ เช่น โยนลูกบอล เล่นลากจูง เป็นต้น ระมัดระวังไม่ให้เด็กเล่นขณะที่มีแดดจัดหรือขณะฝนตก หรือเล่นมากจนเกินไป ผู้ดูแลต้องสังเกตถ้าเด็กเหนื่อยแล้วต้องหยุดพัก

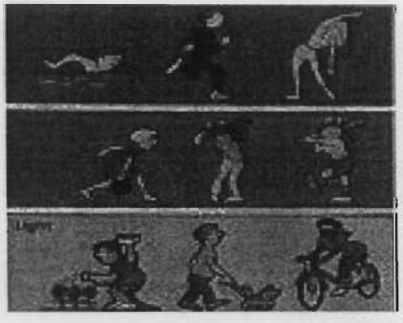

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

4. การป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตรายต่าง ๆ โดยการจัดบ้านและสิ่งของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยไม่วางสิ่งของเกะกะ จัดสิ่งของที่เป็นอันตราย เช่น มีด ของมีคมต่าง ๆ ไว้ในที่ที่ปลอดภัยหรือที่สูงที่เด็กไม่สามารถหยิบถึง

5. ไม่ควรเลี้ยงสัตว์มีขน เช่น สุนัข แมว ม้า กระต่าย นก ไว้ในบริเวณบ้านและควรให้เด็กหลีกเลี่ยง ถ้ามีสัตว์หรือแมลงตายภายในบ้านควรกำจัดออกไปโดยเร็วที่สุด

6. กรณีที่เด็กแพ้เกสรดอกไม้ ดอกหญ้า ไม่ควรปลูกต้นไม้ที่สงสัยว่าจะก่อให้เกิดการแพ้ และควรหลีกเลี่ยงการปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้านเพราะจะทำให้เพิ่มฝุ่นละออง และสิ่งกระตุ้น เชื้อราสปอร์ต่าง ๆ ได้

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

7. ดูแลให้เด็กหลีกเลี่ยงสิ่งระคายเคืองทางเดินหายใจ สิ่งที่แพ้ และสิ่งกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการหอบ เช่น ควันบุหรี่ ควันรถยนต์ ฝุ่นตามบ้าน กลิ่นจากการประกอบอาหาร ควันไฟ กลิ่นสี ยาฆ่าแมลง ยากันยุง

8. ห้องนอนของเด็กซึ่งเป็นห้องที่เด็กใช้เวลาอยู่มากที่สุด ควรดูแลทำความสะอาดโดย การขจัดฝุ่นทุกวัน รวมทั้งบริเวณหลังตู้ เพดาน ช่องลม หน้าต่าง และควรเช็ดถูด้วยผ้าชุบน้ำหมาด ๆ หรือใช้เครื่องดูดฝุ่น ควรใช้ของที่จำเป็นและน้อยชิ้นที่สุด เพื่อความสะดวกในการทำความสะอาด ไม่ควรนำสิ่งของที่อาจเป็นที่สะสมของฝุ่น เช่น พรม ตุ๊กตามีขน หนังสือ รูปภาพติดผนังมาไว้ในห้องนอน

การดูแลเมื่อมีภาวะเบี่ยงเบนทางสุขภาพ

1. ครอบครัวควรแสวงหาความรู้ และการช่วยเหลือจากบุคคลที่เชื่อถือได้ มีความสนใจและแสวงหาความรู้เกี่ยวกับโรคและการดูแลเด็ก โดยการซักถามจากแพทย์ พยาบาล หรือจากการอ่านหนังสือ คู่มือต่าง ๆ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ เป็นต้น มีการซักถาม พูดคุย แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับความรู้และการดูแลเด็กกับบุคคลอื่น ๆ ที่มีเด็กป่วยเป็นโรคเดียวกันหรือคล้าย ๆ กัน

2. รับรู้และสนใจผลของพยาธิสภาพ รวมทั้งผลกระทบต่อพัฒนาการ มารดานำเด็กมาตรวจตามนัดทุกครั้งหรือเมื่อมีอาการผิดปกติ มีความสนใจและตั้งใจในการดูแลเด็ก ร่วมมือในการรักษา ยอมรับสภาพความเป็นจริงว่าโรคหอบหืดเป็นโรคเรื้อรัง ต้องใช้เวลานานในการรักษาและ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ต้องได้รับการรักษาที่ต่อเนื่อง ดูแลเมื่อเด็กเป็นหวัดโดยไม่ปล่อยให้หายเอง และพาเด็กมาพบแพทย์เมื่อไม่สบาย เช่น ไอ จาม มีไข้

3. ปฏิบัติตามแผนการรักษาและการป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นโดยการดูแลรักษาร่างกายเด็กให้อบอุ่นอยู่เสมอ ระมัดระวังร่างกายไม่ให้กระทบความเย็นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของอากาศ โดยการสวมเสื้อผ้าหนา ๆ ปกปิดลำคอ หน้าอก ศีรษะ แขน ขา มือ และเท้า สังเกตลักษณะอาการที่ผิดปกติและลักษณะอาการขาดออกซิเจน เช่น หอบเหนื่อย หายใจเร็ว เพื่อจะช่วยเหลืออย่างทันท่วงที สังเกตและประเมินอาการของเด็กที่น่าจะนำไปสู่อาการหอบได้เช่น ไอมาก จาม น้ำตาไหล หายใจเร็วและแรง หน้าอกบุ๋มควรนำเด็กมาตรวจตามนัดทุกครั้งและปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์พยาบาล อย่างเคร่งครัด ไม่ซื้อยารักษาโรคหอบหืดมารับประทานเองและไม่ลดขนาดยาเองโดยไม่ปรึกษาแพทย์ ดูแลให้เด็กได้รับยาตามแผนการรักษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และใช้ยาพ่นได้อย่างถูกต้องตามขนาดและวิธีการ

ครอบครัวควรช่วยเหลือเมื่อเด็กมีอาการหอบดังนี้

1. เริ่มต้นต้องรักษาสภาพจิตใจและควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ให้ตกใจกลัว
2. รีบให้ยารักษาโรคหอบหืด หรือยาขยายหลอดลมทันที เมื่อสังเกตว่าเริ่มมีอาการหอบหายใจเสียงดังหวีด ๆ ทุก 20 นาที ติดต่อกัน 3 ครั้ง
3. ควรจัดให้เด็กนอนในท่าที่สบาย ศีรษะสูง หรืออุ้มพาดบ่าหรือนอนฟุบ
4. ให้เด็กดื่มน้ำอุ่น เครื่องดื่มอุ่น ๆ น้ำผลไม้หรือน้ำหวานจำนวนมากเพื่อให้เสมหะเหนียวข้นขับออกได้ง่าย
5. เช็ดตัวด้วยน้ำอุ่น เปลี่ยนผ้าให้แห้งสะอาด นุ่ม สบายตัว แล้วประเมินอาการของเด็ก
6. ถ้าอาการปกติให้พ่นยาต่อทุก 4-6 ชั่วโมง ต่อเนื่องกัน 1-2 วัน

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

7. ถ้าอาการยังไม่ปกติหรือมีอาการกลับมาอีกภายใน 3 ชั่วโมง ให้พ่นยาซ้ำได้ทุก 2 ชั่วโมง แล้วงพาเด็กมาพบแพทย์ภายในวันนั้น

8. ถ้าอาการไม่ดีขึ้นเลย ให้พ่นยาซ้ำทันที แล้วรีบพาเด็กมาพบแพทย์โดยเร็ว

9. ไม่ให้เด็กรับประทานยาลดน้ำมูกในขณะที่เด็กมีอาการหอบ เพราะจะทำให้เสมหะเหนียวข้น ขับออกได้ยาก

เมื่อเกิดเหตุการณ์ต่อไปนี้ครอบครัวควรนำเด็กมาพบแพทย์ทันที

1. กระวนกระวาย ซึม ในเด็กเล็กไม่ยอมกินข้าวหรือดูดนม
2. ต้องออกแรงมากในการหายใจ และมีเสียงวี๊ดขณะหายใจออก
3. หายใจไม่ออกขณะพัก หรือนอนราบไม่ได้
4. หัวใจเต้นเร็วหรือเต้นช้ากว่าปกติ
5. หลังพ่นยาติดต่อกัน 3 ครั้ง ทุก 20 นาที หรือหลังให้เด็กรับประทานยาขยายหลอดลมประมาณ 1 ชั่วโมงแล้วอาการไม่ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

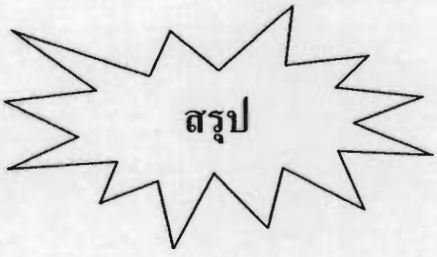

โรคหอบหืดสามารถควบคุมให้มีอาการทุเลาได้ หากมีการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง และสม่ำเสมอ โดยการดูแลสุขภาพร่างกายของเด็กให้แข็งแรง รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบทุกมื้อนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และไม่ทำให้เกอดอาการหอบ ต้องสังเกตสิ่งกระตุ้นที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดอาการหอบและหลีกเลี่ยงสิ่งนั้น รับประทานและพ่นยาตามคำแนะนำของแพทย์ มาตรวจตามที่แพทย์นัดสม่ำเสมอ สิ่งเหล่านี้จะช่วยควบคุมการเกิดอาการของโรคหอบหืดได้ และสามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ

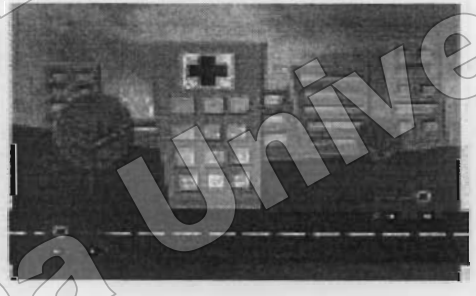

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

บรรณานุกรม

ปกิต วิชยานนท์, สุกัญญา โพธิกำจร และเกียรติ รักรุ่งธรรม. (2541). *Allergy 2000's: ตำราโรคภูมิแพ้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ปริศนา สุนทรไชย. (2534). *ผู้ป่วยเด็กโรคคุกคามชีวิตและครอบครัว: ภาวะจิตสังคมและการพยาบาล*. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มนตรี ตู้จินดา. (2541). โรคหอบหืดในเด็ก. ใน ปกิต วิชยานนท์ และคณะ (บรรณาธิการ), *Allerg 2000's: ตำราโรคภูมิแพ้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ศิริกุล เกิดสมนึก. (2541). การบริหารยาพ่นแบบฝอยละอองในเด็ก. *วารสารชมรมพยาบาลกุมารเวชศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2*(1), 20-23.

สมชาติ โตรักษา. (2527). โรคหอบหืดในเด็ก. *วารสารสุขศึกษา, 7*(25), 27-39.

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

<u>คำชี้แจง</u> ข้อความต่อไปนี้เป็นข้อความที่ใช้สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของตัวท่าน ครอบครัวและบุตรของท่าน ขอให้ท่านตอบข้อความต่อไปนี้ตามความเป็นจริง

ก. ข้อมูลมารดา

1. ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
   ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
   โทรศัพท์.....สถานที่ใกล้เคียง.....
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพสมรส
   ( ) 1. คู่
   ( ) 2. หย่า
   ( ) 3. แยกกันอยู่
   ( ) 4. คู่สมรสเสียชีวิต
4. ศาสนา
   ( ) 1. พุทธ
   ( ) 2. อิสลาม
   ( ) 3. คริสต์
   ( ) 4. อื่น ๆ (ระบุ).....
5. อาชีพ
   ( ) 1. รับจ้าง
   ( ) 2. แม่บ้าน
   ( ) 3. เกษตรกร
   ( ) 4. ค้าขาย
   ( ) 5. รับราชการ
   ( ) 6. รัฐวิสาหกิจ
   ( ) 7. อื่น ๆ (ระบุ).....
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
7. ความเพียงพอของรายได้
   ( ) 1. ไม่เพียงพอ ( ) 2. เพียงพอและไม่มีเหลือเก็บ
   ( ) 3. เพียงพอและเหลือเก็บ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

8. ระดับการศึกษาสูงสุด

( ) 1. ไม่ได้รับการศึกษา

( ) 2. ประถมศึกษา

( ) 3. มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย

( ) 5. ปวช.

( ) 6. ปวส.

( ) 7. ปริญญาตรี

( ) 8.สูงกว่าปริญญาตรี

( ) 9. อื่น ๆ (ระบุ).....

9. ลักษณะของครอบครัวของท่าน

( ) 1. ครอบครัวเดี่ยว (ประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตร)

( ) 2. ครอบครัวขยาย (ประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตรและญาติพี่น้องอื่น ๆ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ)

10. สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย

( ) 1. บิดา มารดา และบุตร

( ) 2. บิดา มารดา และบุตรและญาติพี่น้องอื่น ๆ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ

( ) 3. อื่น ๆ (ระบุ).....

11. มีใครบ้างในครอบครัวช่วยท่านดูแลบุตรด้วยโรคหอบหืด

( ) 1. สามี

( ) 2. ปู่ ย่า ตา ยายของบุตร

( ) 3. อื่น ๆ (ระบุ).....

12. ระยะเวลาในการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืด.....ปี

13. ท่านเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคหอบหืดหรือการดูแลบุตรจากแพทย์หรือพยาบาลมาก่อนหรือไม่

( ) 1. ไม่เคย ( ) 2. เคย

14. มีบุตรคนอื่นเป็นโรคหอบหืด หรือเป็นโรคเรื้อรังอื่น ๆที่ต้องเข้าโรงพยาบาลบ่อย ๆ หรือไม่ (กรณีมีบุตรตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป)

( ) 1. ไม่มี ( ) 2. มี (ระบุ)โรค.....

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ข. ข้อมูลของครอบครัว

1. ความสัมพันธ์กับมารดาที่มีบุตรป่วยโรคหอบหืด

   ( ) 1. บิดา

   ( ) 2. มารดา

   ( ) 3. สามี

   ( ) 4. มารดาสามี

   ( ) 5. บิดาสามี

   ( ) 6. อื่น ๆ (ระบุ).....

2. อายุ.....ปี

3. เพศ

   ( ) 1. ชาย

   ( ) 2. หญิง

4. สถานภาพสมรส

   ( ) 1. คู่

   ( ) 2. หย่า

   ( ) 3. แยกกันอยู่

   ( ) 4. คู่สมรสเสียชีวิต

5. ศาสนา

   ( ) 1. พุทธ

   ( ) 2. อิสลาม

   ( ) 3. คริสต์

   ( ) 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

6. อาชีพ

   ( ) 1. รับจ้าง

   ( ) 2. แม่บ้าน

   ( ) 3. เกษตรกร

   ( ) 4. ค้าขาย

   ( ) 5. รับราชการ

   ( ) 6. รัฐวิสาหกิจ

   ( ) 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
8. ความเพียงพอของรายได้
   ( ) 1. ไม่เพียงพอ
   ( ) 2. เพียงพอและไม่มีเหลือเก็บ
   ( ) 3. เพียงพอและเหลือเก็บ
9. ระดับการศึกษาสูงสุด
   ( ) 1. ไม่ได้รับการศึกษา
   ( ) 2. ประถมศึกษา
   ( ) 3. มัธยมศึกษาตอนต้น
   ( ) 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย
   ( ) 5. ปวช.
   ( ) 6. ปวส.
   ( ) 7. ปริญญาตรี
   ( ) 8.สูงกว่าปริญญาตรี
   ( ) 9. อื่น ๆ (ระบุ).....

ค. ข้อมูลของบุตร

1. เพศ
   ( ) 1. ชาย
   ( ) 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. เป็นบุตรคนที่.....ในจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันทั้งหมด.....คน
4. เริ่มมีอาการหอบครั้งแรกเมื่ออายุ.....ปี
5. ระยะเวลาที่เป็นโรคหอบหืด.....ปี
6. จำนวนครั้งของการเกิดอาการหอบใน 3 เดือนที่ผ่านมา.....ครั้ง
7. เคยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลด้วยอาการหอบหรือไม่
   ( ) 1. ไม่เคย
   ( ) 2. เคย.....ครั้ง ๆ ละ .....วัน

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

8. เคยมีภาวะแทรกซ้อนหรือความเจ็บป่วยที่นอกเหนือจากโรคหอบหืดเกิดขึ้นในระยะเวลา 3 เดือน (เช่น ไข้หวัด หลอดลมอักเสบ ปอดบวม เป็นต้น)

( ) 1. ไม่เคย

( ) 2. เคย(ระบุ).....

9. ยาที่ได้รับในปัจจุบัน (1 เดือนหลังสุด ดูจากบัตรตรวจโรค)

ยารับประทาน	ยาพ่นสูด
1.	1. .....
2.	2. .....
3.	3. .....

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด

<u>คำชี้แจง</u>

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลสุขภาพบุตรของท่าน ขอให้ท่านเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านที่สุด โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับดังนี้

5	มากที่สุด	หมายถึง	กิจกรรมนั้นท่านได้ทำเป็นประจำหรือทำกิจกรรมนั้นเสมอเป็นกิจวัตร หรือทำกิจกรรมนั้นทุกครั้งเมื่อมีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น
4	มาก	หมายถึง	กิจกรรมนั้นท่านได้ทำบ่อยครั้งแต่ไม่เป็นกิจวัตร หรือทำกิจกรรมนั้นเกือบทุกครั้งเมื่อมีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น
3	ปานกลาง	หมายถึง	กิจกรรมนั้นท่านทำเป็นบางครั้งเมื่อมีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น
2	ทำน้อย	หมายถึง	กิจกรรมนั้นท่านทำนาน ๆ ครั้งเมื่อมีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น
1	น้อยที่สุด	หมายถึง	กิจกรรมนั้นท่านแทบจะไม่เคยทำเลยหรือไม่เคยทำกิจกรรมนั้นแม้มีเหตุการณ์เกิดขึ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ลำดับ	ข้อความ	การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืดที่จำเป็นโดยทั่วไป</u>					
1.	ท่านให้บุตรรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ทุกวัน					
2.	ท่านให้บุตรได้ดื่มน้ำ หรือนม หรือน้ำผลไม้รวมกันประมาณวันละ 5-6 แก้ว หรือ 1200-1500 ซีซี					
3.	ท่านดูแลให้บุตรให้มีการขับถ่ายทุกวัน					
4.	ท่านให้บุตรได้นอนหลับวันละ 9-12 ชั่วโมง ในตอนกลางคืน					
5.	ท่านดูแลให้บุตรได้นอนในห้องที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกทุกวัน					
6.	ท่านทำความสะอาดห้องนอนและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในห้องนอนด้วยผ้าชุบน้ำบิดหมาด ๆ หรือใช้เครื่องดูดฝุ่น					
7.	ท่านทำความสะอาดผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าห่มโดยการซักและตากแดดทุกสัปดาห์					
8.	ท่านยอมให้บุตรเล่นตากแดด หรือตากฝน					
9.	เมื่อมีโอกาสท่านพาบุตรไปเที่ยวหรือเล่น ในที่ที่มีอากาศสดชื่น ปลอดโปร่ง เช่น สวนสาธารณะ					
10.	ท่านจัดบ้านและสิ่งของต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบเก็บสิ่งของที่เป็นอันตรายไว้ในที่ที่บุตรไม่สามารถหยิบมาเล่นได้					
11.	.....					
12.	.....					
13.	.....					
14.	.....					
15.	.....					
16.	<u>ด้านการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืดตามระยะพัฒนาการ</u> ท่านสอบถามน้ำหนักและส่วนสูงของบุตรโรคหอบหืดเมื่อมาพบแพทย์					
17.	ท่านให้บุตรได้รับการตรวจสุขภาพจากบุคลากรทางด้านสุขภาพทุกครั้งที่พาบุตรมารับวัคซีน					
18.	.....					
19.	.....					

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ลำดับ	ข้อความ	การปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
20.	.....					
21.	<u>ด้านการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืดเมื่อมีภาวะการเบี่ยงเบนด้านสุขภาพ</u> ท่านซักถามแพทย์ พยาบาลเกี่ยวกับการดูแลบุตรที่เป็นโรคหอบหืด เวลาพาบุตรมาตรวจหรือเมื่อมีโอกาส					
22.	ท่านพูดคุย ซักถาม และแลกเปลี่ยนความรู้กับมารดาคนอื่นที่มีบุตรโรคหอบหืด					
23.	ท่านอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ หรือดูโทรทัศน์รายการที่เกี่ยวกับโรคหอบหืด					
24.	ท่านสังเกตอาการคัดจมูก ไอมาก จาม หายใจแรง และเร็ว หายใจมีเสียงครืดคราดที่อาจเกิดขึ้นกับบุตร					
25.	.....					
26.	.....					
27.	.....					
28.	.....					
29.	.....					
30.	.....					
31.	.....					
32.	.....					
33.	.....					
34.	.....					
35.	.....					
36.	.....					
37.	.....					
38.	.....					
39.	.....					

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University